

SELECTARVM
JURIS QVÆ-
STIONUM

67.

34

1636, 4.

*Ad faciliorem Paratitlorum Wesenbecii in-
tellectum directarum*

DISPUTATIO II.

SUB PRÆSIDIO

Viri Excellentissimi, Consultissimi, Clarissimi,

Dn. JOHANNIS OTTONIS TABORIS,
J. U. D. eiusdemque in Florentissima in clytæ Reipubl. Ar-
gentoratenſis Univerſitate Profeſſoris Publici, Fautoris ac
Præceptoris ſui æviterno obſervantiæ, amoris ac
honoris cultu proſequenti,

R E S P O N D E N T E

OTTONE KRAGHE NOB. DANO.

In auditorio Ictorum

Menſe Decembri

Die *horis antemeridianis*

I N S T I T U T A.

A R G E N T O R A T I,

Typis heredum Pauli Ledererz.

A N N O

M. DC. XXXVI.

VIRIS

GENEROSISSIMIS & NOBILISSIMIS

Dn. JUSTINO HOËG, DOMINO
de Giorzlöff/ &c.

REGNI DANIÆ SENATORI AMPLISSIMO

ut &

REGIÆ ac EQVESTRIS ACADEMIÆ
SORANÆ Præsidi

nec non

SERENTISSÆ REG. MAJ. CHRISTIANI IV.

PRÆFECTO in Borlum,

Dn. NICOLAO KRAGHE, DOMINO
de Trugholmb/ &c.

JUDICI PROVINCIÆ CIMBRIÆ

Eiusdem

SERENISSIMÆ REG. MAJEST.

PRÆFECTO in Åsmund.

Dn. MAGNO HOËG, DOMINO
de Kiergordz;holmb, &c.

Eiusdem

SERENISSÆ REG. MAJEST.

PRÆFECTO in Lund/

Patri & Avunculis suis, filiali & summâ semper obser-
vantia prosequendis, debiti obsequij testandi ergo
Extemporaneas, istas è materiâ jurisdictionis, racemationes

O. & D.

Otto Kraghe, A. & R.

Disputatio II. adlib. 2. tit. 1.

Respondente

OTTONE KRAGHE NOB. DANO.

Quaestio 1.

N vocabulum jurisdictionis *in walden* pro omnimoda Jurisdictione, in jure capiatur? Affirm. ^{n. 2.} Wefenb. h. num. 2. & 5. Boer. de iurisd. c. 2. n. 1. Hillig. 17. D. 27. lit. a. Matth. Steph. 1. de iurisd. c. 3. n. 4. Negat Obrecht de iurisd. c. 2. n. 12. & seq. Henr. à Suerin. rep. lect. iur. c. 6. C. I. A. h. th. 3. num. 6. Distinguendum inter vocis significatum nativum, qui utique latius patere potest, l. 2. §. 16. junct. §. 23. de O. lur. ubi termini, ius dicere, animadversionem in causis criminalibus designant, quæ sanè ad merum imperium pertinet, l. 3. hoc tit. unde etiam apparet dubitandi ratio, in illa, quam Wefenb. objicit, l. 1. de off. eius, ad quam ut & ad alias objectiones, aliter respondet Bernh. Sutholtz, disp. de iurisd. th. 119. & inter significatum dativum: ubi vox jurisdictionis ad notionem, seu jus & potestatem cognoscendi, jure magistratus competentem, in causis civilibus, plerunque restringitur. Suth. d. l. th. 103. 106. & seq. Bachov. disp. Treutl. 3. thes. 1. lit. a. idque agnoscere ipsum Wefemb. apparet, ex fin. n. 3.

Q. 2. An jurisdictio contineat etiam exequendi potestatem? Ita statuit Beldich. 1. concl. 1. n. 6. atque ob hoc membrum omissam non solum Bariholti, sed & Cuiacij: atque Wefembecij definitionem, h. n. 3. vellicat, & Treutlerianam 1. d. 3. th. 1. suppresso tamen nomine, substituit: E diverso omnem executionem esse mixti imperij, generaliter definit Scipio Gentilis, 1. de iurisd. 15. & in terminis iudicati exequendi, Bender. de Revis. concl. 4. n. 145. Nos hoc ita declaramus: Jure Romano potestas Magistratui concessa erat in causis vel civilibus, vel criminalibus. Rationem & originem v. eleg. deduct. apud Sutholtz. d. l. th. 92. & seq. In causis civilibus duplex erat potestas, cognoscendi scilicet, quæ jurisdictio, & coercendi, quæ ^{n. 3.} mixtum

Disputatio II. ad lib. 2. tit. 1.

mixtum Imperium dicebatur. Hæc duo licet ratione objecti & subiecti, perpetud essent conjuncta, ut aded circa quæ Imperium mixtum, circa eadem & jurisdictio versaretur: tamen si ratione formæ considerentur, revera sunt separata, & jurisdictio propriè, in cognitione spectatur: mixtum Imperium in executione; atq; hoc posteriore modo sumptò definitò, definitio proposita, angustior neutiquam est dicenda.

2. 3.

2. 3. Judicis dandi licentia, an sit mixti Imperii, an Jurisdictionis? Ad hanc illam referunt Treut. & fere etiã Bachov. 1. disp. 3. th. 4. lit. a. Bernh. Surb. diss. de iuris. th. 306. ubi nullo modo ad mixtum Imperium referri posse contendit. At mixti Imperii esse statuunt Wesemb. h. num. 3. ubi quæ est mixti ceteroquin Imperij: Bronch. cent. 1. aff. 18. Bellon. l. 3. supput. tur. cap. 4. Distinguendum: An Imperium mixtum consideretur absolute, & separatim, an verò relatè, & ut adjunctum inseparabile jurisdictionis. Hillig 17. D. E. 6. lit. H. *Priori consideratione proposita*, dicimus, potestatem illam I D a d mixtum Imperium pertinere, per se & ratione formæ, quæ consistit in jubendi potestate, *judex esto. Cic. Verr. 4. c. 31.* & jus sùs exequendi necessitate, *l. 13. § 2. de vac. & excus. mun.* Sed tamen *posteriori modo*, uti comm. solet, acceptam referri etiam ad Jurisdictionem, per consequentiam, quia mixtum Imperium Jurisdictioni inseparabiliter adjunctum est uti d. Hillig. 17. D. E. 6. lit. H. Unde Jurisdictio ipsa Germanis der Gerichtszwang vocatur in *vers. pract. civil. Damboud. c. 4.* ut ad. ò qui Jurisdictionem sive ex L. aliqua, sive more habet, propter vim imperii, cum jurisdictione sibi concessi. *l. 12. § 1. de iuris. Wesemb. h. num. 9.* non tantum cognoscendi per se ipsum, sed etiam judicis dandi, per quem factum cognoscat, jus & facultatem habeat, *l. 3. in fin. h. r. & hæc quoque autoris nostri videtur esse sententia. conf. C. I. A. h. th. 34.*

2. 4.

2. 4. An Jurisdictio sit jus transmissibile? Affirm. *Wesemb. cum alleg. h. n. 7.* Quod de Jurisdictione ex moribus hodiernis definita accipiendum est, qua Jurisdictionem die Gerichte und Vormãssigkeit castro cohæreere & ad hæredes transire statuunt. *v. inf. q. 10. Gail. 2. obs. 2. n. 16.*

2. 5. An

Q. 5. An merum Imperium solam animadvertendi, an verò cognoscendi etiam de crimine potestatem contineat? Prius asserit cum alleg. Hunnius *de iurisd. part. 1. c. 1. qu. 3. & velle videtur auctor noster hic*. Posterius mavult Bocerus cum suis antesignanis, *tr. de iur. sed. c. 5. num. 15*. Enimverò licet aliquando idem magistratus, qui cognitione de criminibus; et merum Imperium, s. u. supplicii sumendi habuerit potestatem, ut præfecti urbis & præfides, *l. 1. §. ult. de pæn. sæpe tamen ead. merum fuerunt separatae*: sic enim prætor cognitione n. quidem habuit de crimine suspecti tutoris, *§. 1. de susp. tutor*. Executionem autem pænæ alii magistratui, merum Imperium habenti, veluti præfecto urbis, reliquit *§. 10. & seq. d. tit. simile exemplum in l. 4. C. locati. v. C. I. A. de P. I. th. 5.*

Q. 6. An rectè Bartolus Imperii meri sex gradus, magnum, maius, maximum, & parvum, minus, minimum, constituat? Pessimè id fieri à Bartolo pronunciat. B. Suth. *diff. de iurisd. th. 396*. At non in pte Bartolum aliosque interpretes has partes sive gradus meri imperii constituisse scribit Scipio Gentil. *3. de iurisd. cap. 6*. Putamus utique distingui merum Imperium in gradus posse, quia & veteres pænarum gradus designarunt *l. 3. de pæn. in quibus merum Imperium ferè omne consumitur, l. 3. h. At in pauciores magis appositè juxta d. l. 28. §. 1. Tr. 1. d. 3. th. 5. Math. Steph. 2. de iurisd. c. 7. Boc. cl. 5. d. 10. th. 41.*

Q. 7. An datio Bonorum possessionis, sit Jurisdictionis an Imperii mixti? Huic eam adscribit, *Wesemb. h. num. 7. Treutl. 1. d. 3. th. 4. lit. B. illi Bach. ad d. loc. & eiusdem discipulus. ac ferè scētarius B. Suth. de iurisd. th. 290. quia prætor dans bonor. possessionem, reddat ius sine coercionem. disting. eod. quo in q. 3. factū est, modo ut per se quidè considerata, Jurisdictionis sit, quippe cum in cognitione potissimum versetur, utrū huic, vel illi, sit danda bonorum possessio: coneretivè autem & in conseq. considerata rectè etiam, propter indissolubilem illum nexum, Imperio mixto tribuatur.*

Q. 8. An tolerari possit dist. Dd. officij iudicis in Nobile & Mercenarium? Negat. A. Matth. Vir Clariss. Præcept.

Disputatio II. ad lib. 2. tit. 1.

cept. mens summe colenus Fundament. Iur. disp. 7. th. ult. Etenchum
comparatorum: huic divisioni imputans: quia iudex mercede non con-
ducitur: itaque mercenarium non esse officium sed publicum. & nobile omne
Boc. tract. de iuris. c. 3. n. 4. Aff. Old. pr. class. Schneid. ad §. 1. I. de Action.
n. 10. Distinguit rectè B. Suth. de iuris. th. 287. Usum sc. divisionis
huius alibi posse admitti, quatenus officium iudicis, vel de servit
actioni intentata, vel per se stat & exercetur, ubi nulla competit
ordinaria actio, ut in petenda bonorum possessione: Non autem
hoc loco, quia iurisdictio non tantum mercenario, sed & nobili
iudicis officio expediatur, ut in extraordinariis cognitionibus.

26. 7. Q. 9. An rectè dicatur Jurisdictionem dari vel per
Legem, vel per populum, vel per consuetudinem? Ita
traditè Bartol. & gloss. in l. 5. h. t. (ita enim legendum) Wesenb. h. nu. 9.
non autem benè se habet ista membrorum oppositio, sed corri-
genda est ex l. 12. §. 1. de iud. v. C. I. A. h. th. 14. conf. l. 52. de O. & A. &
Bachov. in comment. 1. ad §. 2. de Oblig. in fin.

27. 10. Q. 10. An iurisdictio in dubio magis coherere ter-
ritorio, quàm personæ intelligatur? Affirm. Wesenb. h. n. 10.
Gail. 2. obs. 2. n. 16. Menoch. 3. de presumpt. num. ult. Negat Hackel.
disp. Pand. 4. th. 41. Hart. Piff. l. 3. q. 42. n. 44. Boc. c. 8. de iuris. num. 15.
Disting. an loquamur de iurisdictioe, iure magistratus & officii,
ut apud veteres, competente; de qua verum est eam personis co-
herere: an de ea, quæ personæ, cum territorio in consequen-
tiam, ut hodie fieri solet, conceditur; & hæc omnino territorio
potius quàm personæ coheret, quin & isto extincto ad successio-
res transit. Reink. l. 1. de R. I. & E. class. 5. c. 1. n. 8.

22. 11. Q. 11. An Jure Canonico Imperium merum possit
mandari? A. cum comm. Wesenb. h. Treutl. 1. d. 3. th. 6. lit. G. Bocer.
de iuris. cap. 9. num. 99. Phil. Matth. in l. 70. nu. 8. de R. I. Neg. Bernh.
Suth. de iuris. th. 406. Bachov. ad Treutl. d. l. Obrecht. de iuris. c. 5.
Fachin. g. cont. 99. Disting. an merum Imperium alicui speciali
lege, seu principis Cost. an verò generali territorii concessione sit
tributum: Quibus hoc posteriore modo merum Imperium, per-
petuo & hereditario jure competit, ut Principibus, Comitibus,
Baronibus, illi utique id mandare possunt, perinde ut Papa &
Rex

Rex ipse c. 46. caus. 2. q. 7. fac. const. Carol. art. 2. ibi. welche Personen ihrer güter wegen die peinliche Gerichte zu besitzen schuldig seyn. Quibus autem primo modo competit. iis nec Pontificio Jure c. si pro debilitate de off. deleg. clem. 1. de heret. nec moribus, licet illud delegare, teste Zasius in l. 3. de jurisd. Scip. Gent. 3. de jurisd. 29. ubi nominatim autorem hic perstringit.

Q. 12. An jurisdictio probetur, perceptione Collectarum? Aff. aut. hic add. Mascard. concl. 946. n. 1. & seq. Menoch. de retinend. possess. remed. 3. n. 503. Hier. de Monte. c. 53. Reg. Neg. Boc. c. 10. n. 11. Quia nihil commune habeat cum jurisdictione; sed ad regalia pertineat. Et fatendum est utique, Dd. plerisque insigniter abuti voce jurisdictionis, quando illam sumunt pro omni jure territoriali vid. Card. Tusc. lit. 1. Concl. 545. n. 6. ibi collectarum impositio arguit subjectionem & jurisdictionem passivam. peius sentire, quando ad jurisdictionem patrimoniam, jus collectandi referunt, allegat. & refutat. à Bachov. 2. d. 18. th. 9. lit. a. Utrique si proprie sumatur utrumque vocabulum separata sunt, & nihil invicem efficaciter probant cum & à forensibus. h. e. non subditis, collectæ quandoque possint exigi v. Guil. O. 52. n. 13. C. I. A. de censibus. th. 27. & jurisdictionem Civilem unus; alter vero jus collectandi habere possit. c. recepimus. 8. de privil. cujus Analysin vide ap. doctissimum Linnaum. 4. de jure publ. 8. n. 61. c. si tributum. 11. q. 1. Heig. p. 1. q. 18. Casp. Ziegler. ins. Landsassij. concl. 1. nu. 157. C. Leopold. de concurr. jurisd. q. 12.

Q. 13. Huc etiam referri potest quæstio, An insignia Principum in curiis aliisve locis, Wappen an den Thoren / Kirchen / Rathshäusern / &c. depicta, probent jurisdictionem? Affirm. inter alios Wehner in obs. pract. voce Helm vñnd Schildt citans imprimis Wesem in parat. C. ut nemo privatus titulos prædij sui. Sed ille magis cautè loquitur & esse signum subjectionis, cum Bart. tracl. de insign. & arm. n. 2. ac superioritatè probare tradit. eodè modo loquitur in conf. 21. n. 63. nemo enim potest in re aliena ponere insignia sua: ut cum Johanne de Anania loquitur Card. Tusc. lit. A. concl. 516. nu. 6. Et communiter probatur ejus esse rem cujus sunt arma & insignia rei imposita. idem numero 11. & ex ar-

mis.

Disputatio II. ad lib. 2. tit. 1.

mis & insignibus cognoscitur quis sit rei Dominus n. 12. (Quamquam ibi allegati Ananias & Bartolus, non hæc Axiomata expriment; sed de eo loquantur, qui in Ecclesiâ & capella quam ædificârît, sua insignia pingi curavit, quod sc. ea à Clericis eradi non possint: ut solenne fere est Card. Tusc. decipere lectores falsis allegationibus.) *Dissentientes refutat Got. ad l. 6. lit. m. C. de relig. similia tradit Menoch. 2. pres. 59. n. 1.* Ubi dicit, quando scriptura sit antiqua & posita in loco publico, tunc eam & in his quæ magni sunt præjudicii, plenam perfectam quæ; fidem facere. Reliquæ v. distinctiones fere sunt ineptæ, & solidius res definiti potest *ex tit. ff. de oper. pub. l. 2. pr. & §. ult. l. 3. §. 2. l. 4. ut & l. 7. §. 1.* Quibus locis distinguitur: an opus publicum fecerit persona privata, an vero publica: privatus, si ex liberalitate opus publicum fecerit, suo sumptu: memoriæ causa, exhibitæ sc. erga Remp. munificentiæ *l. 4. de adm. rer. ad civit. & ut alii deinceps ea honoris specie, ad similit. liberalitatē invitentur. d. §. ult. l. 2.* nomē suum inscribere potest. Neq; inde dominii alicujus aut superioritatis præscriptio est metuenda, nam præterquã quod privati conditio repugnat; Etiam ipsa ædificatio fit principis. *l. 6. aut populi placito l. ult. & cum cōmemoratione causa, d. l. ult. in fin.* Quod ad personas a. publicas, ministri Reip. nomen suū ejusmodi operi inscribere non possunt, ne præses quidem *l. 4. b.* imò in crimen Majestatis incurrit qui id ausit *l. 10. C. h. r.* sed solus Princeps eam sibi prærogativã vendicat. *l. 3. §. ult. de Oper. Publicis. l. si quando. 16. C. eod.* Equibus apparet. Dd. iterum in hoc enunciato voce Jurisdictionis valde abuti, & jus territorii ac superioritatis, in hac quæstione fere designare. *Knichen. Encyclop. c. 14.*

n. 13.

Q. 14. Cui applicetur pœna ista 500. (*ut Florentina, seu ut alia lectiones habent 50. v. novissimè P. Theodorici colleg. Crim. disput. 3. th. 1. H.*) aureorum ex actione albi corrupti? Nonnulli eam fisco adplicant *Hillig. 19. com. 1.* nonnulli actori, quos tuetur *Bach. 1. disp. Tr. 4. th. 9. B.* Autor mediam amplectitur, ut scil. inter actorem & fiscum dividatur. Nos tamen Actori soli eam tribuimus, cum *Bach.* Is enim per litis contestationem, fieri potest creditor, *l. 12. de V. S. & actionis formulam suo commodo concipere v. C. I. A. h. th. 56. conf. l. 6. de litig.*

Q. 15.

2. 15. An jurisdictio ordinaria finiatur morte mandantis? N. Wes. cum alleg. h. Tr. 1. disp. 3. th. 12. a. Aff. Jac. A. Thuan. cum I Cris Hispanis lib. 69. hist. an. 79. ubi iudices ab Henrico Lusitania Rege, ad decidendam successionis causam, cum plenâ potestate ordinati, post obitum ejus repudiati sunt, quod turisdictio morte mandantis exspirasset. Disting. inter jurisdictionem propriam seu jure hereditario competentem; Et eam quæ magistratus jure concessa est; illa morte mandantis non finitur *supr. q. 4. conf. Bach. ad Tr. d. loc.* Imò nec Mandatarii ipsius, ut ita loquar, sive ejus qui jurisdictione accepta ritè functus est; cõtinuatur enim in personis hæredum. Hæc vel est *primaria* & morte mandantis principis nõ interit; vel à *primaria*, & mandata in specie dicitur, & regulariter utriusque morte finitur. *l. 6. h. t. conf. l. 19. pr. Mandat.* Cæterum pro sententia sua autor nõ satis apte allegat, *c. 2. de off. legat. in 6.* (ita enim legend. est) Legatus enim ibi intelligitur non ad certam aliquam jurisdictionis speciem sustinendam missus; sed ad totam provinciam moderandam, cujusmodi non tantum à Pontifice, sed autoritate totius Ecclesiæ Romanæ deputantur. *c. 1. d. t. quæ nunquam moritur.* Plane, ut olim morte Proconsulis legatus ejus, non amittebat jurisdictionem. *ad cujus Exemplum d. cap. digirum intendit, post Cujac. Boc. cl. 5. disp. 10. in f.* Ita nec iste; *conf. Paurmeist. 1. cod. n. circa f. de jurisd. c. ult.*

2. 16. Circa prorogatum jurisdictionem duo queruntur. 1. An prorogata jurisdictione, Pœnitentiâ finiatur, seu an post jurisdictionem prorogatam pœnitere liceat? *cod. n. in f.* Aff. Aut. cum Dd. comm. ad l. 1. 8. h. t. Neg. alii per l. pen. C. de pact. Variè hos textus conciliant, Fach. 1. *controv. 61. Gœd. ad l. 3. nu. 45. de V. S. Pacius: distinguens inter pactum nudum l. 18. h. t. & contractui adjectum l. pen. C. de pact. atqui obstant generalia, d. l. 18. verba quæ & pacto contractui adjecto, & stipulationi cõvenire videntur. In qua sententia etiã est autor. ibi ex stip. Vult. cum alleg. ad l. 1. n. 145. C. de jurisd. Vmnius disp. de process. 4. n. ult. Itaq; alii dicunt l. pen. de alia specie loqui, nimirum cum quis in instrumento conscribendo confessus fuerit, se fori præscriptione non usurum; ut tum forum judicis competentis declinare, seu pœnitere amplius non possit. Cl. Dinnerus disp. Altorf. de prorog. jurisd. th. 11. sententia nostra subjecta est in quest. seq.*

D

2. 17.

217. II. Deinde quaeritur, quando post prorogationem, seu quousque, poenitere liceat iis, qui iudicem incompetentem elegerunt? Autor noster *cum com.* poenitentiam concedit, *antequam iudex adeatur*, ita ut quanquam contrahens ex stipulatu adversario ad interesse teneatur, eoq; operetur secundum quid stipulatio: tamen prorogationem non producat: Quorum prius Bach. 1. *disp. Tr. 3. th. 12. lit. H.* ideo reprobatur quia ante aditionem iudicis, nulla prorogatio nascatur; cum is consentire debeat: Posterius repudiat *Vinnius d. disp. 4. nu. ult.* & imò liberam & impunè omnino esse etiamnum, hoc casu poenitendi facultatem, tradit. Ut autem hæc rectius definiantur, sciendum est, jurisdictionem prorogate nihil aliud esse, quam eam jurisdictionem quæ ad certas personas vel causas alicui concessa est, ad alias extendere; seu in eum iudicem, cui alias quis subiectus non erat, consentire, & forum apud eum sortiri. Hæc ap. Dd. practicos. quadruplex reperitur, de persona in personam, de causa ad causam, de tempore ad tempus, de loco ad locum. E quibus tamen JCy nostri, prorogationis nomine eam potissimum denotant, quæ est de tempore ad tempus *l. 2. §. 2. de iud. Dinter. d. l. th. 4. id. quod circa vocis ambiguitatem præhæ notandum est.* In genere autem sumpta dividitur in tacitam, & expressam. Expressa est, quæ fit conventionione expressâ. Conventio illa vel nuda est, vel vestita. Conventio nuda fit, vel de iudice, cui paciscens subiectus non est, vel subiectus quidem est, sed eum tamen privilegio aliquo recusare potest. Priori casu, cum nuda conventio actionem nullam pariat, per se efficax non est, ad fundandam jurisdictionem, in personam alias subiectam, & consequenter quantisper in nudis conventionis terminis subsistimus, liberè poenitere licet *l. 1. §. h. r.* Posteriori casu, si is qui & communem & specialem ex privilegio iudicem habet, pactus sit, se ad istum specialem suum non revocaturum, postmodum autem coram communi conventus animum mutare velit, efficaciter id tentare & de privilegio suo cum effectu, excipere non potest: siquidem ex conventionione exceptio aut replicatio adversario dabitur, qua rei prætensio facile elidetur & ita intelligi potest *l. pen. C. de pact. cum Accurs. & Dd. com. ad h. l. 1. vlt. ad l. 1. n. 149. C. de iurisd. & seq.*

& seq. Bach. d. l. p. 135. ubi vi. ration. Conventio vestita est, vel per ad-
 sistentiam L. ut in stipulatione, vel per subsequuta judicis additio-
 nem. Quod ad stipulationem, licet illa actione producat, tamen nisi
 in id quod interest (eo loco quo conventu est potius, quam quo deinde
 reus litē agi vult, institui vel fieri) Jurisdictione non prorogat. Vulr.
 d. l. n. 143. Aditio judicis hoc loco explicatur per libelli oblatio-
 nem, ut satisfationem: Et hæc demum aditio ita firmat proroga-
 tionem factam, ut amplius penitere haut quaquam liceat, arg. l. 1. §.
 h. 1. Ratio est, quia a te ditio nem, tanto int. r. h. g. antes res fuit:
 Per additionem autem judicis quoque interest: ex ipit. cuius auto-
 ritas per penitentiam partium, eludi non debet. *Chiac.* Hæc de
 prorogatione expressa. Tacite fit vel facto hominis vel auctoritate
 legis. Factum hominis hoc loco intelligimus judiciale, praece-
 dens litis contestationem: Si enim reus in jus vocatus omilla ex-
 ceptione fori declinatoria, quæ vulgō incompetentiæ dicitur,
 dilatoriam forte aliquam opponat, tūm eo ipso facto innuere
 videtur, se in iudicem consentire velle, quod *Dinnerus d. l. th. 14.*
quondam fori notandum esse monet: Neque tamen prorogatio hæc
 ante litis contestationem penitentiam excludit, sed demum post
 litem desuper contestatam. *l. 4. C. h. r.* Ratio est, quia tacitus iste
 consensus a. i. i. paratur superiori expresso: Ut itaque ille nudus
 effectum illum non habet, nisi factum aliquod accedat, hoc est,
 aditio judicis: ita nec hoc est, si sola declinatoria omisso effe-
 ctum excludendi penitentiam obrinet: Sed litis demum con-
 testatio accedens hoc præstat. *d. l. 4. C. h. tit. Hillig. 17. Don. Enucl.*
cap. 10. lit. g. Auctoritate legis inducitur prorogatio per reconven-
 tionem. *Nov. 96. c. 2. in qua itidem penitentia excluditur, l. 14. in f. C.*
de sent. & interl. Cl. Dn. D. G. Franzkius in parat. MS. ad h. t.

Tit. 17.

Q. 78 An Edictum, quod quisque juris &c. locum n. 2.
 habeat, exstante in rescripto clausula, motu proprio?
 Neg. Ant. Gabriel 6. comm. tit. de claus. cont. l. 2. num. 66. per l. 3. h. tit.
 Affirm. vid. Autor n. 2. med. h. quod iniqua peritio delictum con-
 summatum huius edicti constituat. Distinguen. tum: An clausula

Disputatio II. ad lib. 2. tit. 2.

ista sumatur *secundum esse & proprie*, scilicet cum Princeps sponte & nemine petente aliquid alicui peculiariter concedit: Ut tum Edictum locum non habeat: secus autem si dicitur causa & forma, ex usu & stylo, uti solet, Cancellariæ fuerit clausula hæc adjecta: uti bene Paris 1. Conf. 1. n. 76. Bellam. conf. 33. nu. 22. Rot. Rom. decis. 656. n. 4. conf. 1. 44. de pact. l. ratas 7. C. de resc. vend.

2. 3.

Q. 19. An retorsio Saxonica & aliarum provinciarum, qua stante statuto unius civitatis, ut hæreditas non deferatur sine detractioe fisco inferenda, usurpari possit contra eosdem cives, ab alio oppido statutum eiusmodi non habente? Affirm. tenet Autor *in sn. h. t. Berlich. 3. conclus. 51. num. 3.* Negat Virg. Pingizer. *quest. 33.* Distinguendum, an detractio illa iuncta sit per statutum tantum extraneis, an verò etiam civibus. Hoc casu ubi statutum indefinitè vel universaliter extraneos ligat & cives; Non possunt id ægrè ferre civitates aliæ, quæ tali statuto non gaudent: (non enim debet videri forensibus jus iniquum, quod & civibus æquum est): adeoq; nec retorqueretur, ut *congr. vulgò contrariū & hoc casu servetur.* Illo casu retorsio æqua, & huic edicto consentanea videtur. Conf. H. Pist. *obs. c. 43.*

Quest. 20. An hoc Edictum etiam obtineat in criminationibus & injuriis, ita ut liceat injurias retorquendo repellere? Negat Rennem. *in comm. de iur. retors. part. 2. thes. 1. & part. 3. th. 35.* Affir. Autor hic *in vers. sed præcipue: quanquam textus Exod. c. 27. num. 24. de iniuria reali loquatur, unde Dn. D. Vngepaur Exerc. Iustin. 13. qu. 10. distinguit inter iniuriam realem & verbalem.* Dicemus, interesse inter recriminationem & retorsionem propriè dictam; ut hæc non illa Edicto & æquitati congruere censetur. *c. veniens. ibi: alternatim convicia inferendo. x. de iurejur. Bocer. cl. 4. d. 3. thes. 31. C. I. A. de iniuriis. th. 19. n. 3. & seqq.*

Q. 21. Illud etiam, circa materiam jurisdictionis & fori competentis, controversum est: An illi, qui moribus Germaniæ Austregarū judiciis gaudent, in causis criminalibus coram Austregis vel in Camera, saltè in prima instantia conveniri possunt? Aff. P. Frid. *Mindan. l. 1. de proc. c. 9.* E diverso

Rurg.

Rutg. *Rul. part. 1. de commiss. l. 2. c. 3.* Pernegat causas criminales vel ad Austregarum, vel ad Cameræ forum & tribunal in prima instantia, pertinere: sed solum Imperatorem de istorum hominum delictis posse cognoscere quem acriter defendit, Fridero refutato *Magnif. Dn. Otto Meland. part. 1. com. Cameral. § 4. l. f. p. 6 & seq.* Utut autem Frideri sententiam affirmativam quoad iudicium Austregarum tueatur *Dn. Vmmius disp. 4. de proc. num. 51. & 9.*

Nobis tamen & in hoc & in Cameræ iudicio etiam num. hæret dubiū *ex l. 1. de off. ej. cui est mand. iurisd. Gl. 3. C. ubi Senatores vel clariss. civ. vel crimin.* neque contentaneum videtur, ut statui in statum eiusmodi potestas per interpretationem extensivam concedatur. *Vid. Meichner. tom. 4. dec. 4. Donawerthische Erinnerung p. 177. Paurn. 2. de iurisd. cap. 4. nu. 24. conf. R. Abschied zu Regensburg de anno 92. §. Wenn aber.* Utcunque nos minime fugiat, nonnullos iterum inter statūs primi ordinis: & inter eos, qui in secundo aut tertio ordine sunt, distinguere: itemque an in proprio vel alieno territorio quis delinquat. *Casp. Leopold. de concurrent. iurisd. quest. 7.* Malumus tamen indistinctè definitionem *m. d. l. 3. in dubio sequi. vid. C. j. A. de accusationib. th. 10. 12. & 13.*

COROLARIA.

I.

BOdini errorem circa Sereniss. Daniæ Regis independantiam & jura Majestatis supræma, superioribus annis in illustri Gröningensium Athenæo, jure merito perstrinxit: Ac pigeret utique crambem bis ponere: Nisi occurrentes quotidie in superiore etiam Germania Politicos, easdem nebulas, nescio è quibus Monachorum angulis eductas, ignaris lectoribus offundere comperissem. Itaq; licere mihi puto. Patriæ & veritatis historice studio, horum quoque argumentis nunc veluti propter viam satisfacere; Ea apud Doctissim. Dn. Linnaum *in l. b. 1. cap. 9. de iure publ.* Nec non apud Reinking. *l. 1. class. 11. num. 24. Dan. Ott.* (qui tamen Daniam etiamnum hodie regnum liberum esse facile concedunt, loc. alleg. *vid. & Gail. l. 6. num. 16. de arrest. imp. Reichs Abscheid zu Speyer de an. 1542. §. Diewel. Kirckhof. tom. 4.*

tom. 4. var. conf. Ger. conf. 17. n. 12.) extant. Præcipua autem hæc sunt: 1. Imperio Daniæ sive Cimbriam ab Ottone fuisse affirmant: At apud omnes rerum Danicarum peritos constat, atque in confesso est, unicam tantum Daniæ provinciam Cimbriam Haraldo Rege absente & in bello Suecico impedito Ottonem occupasse, undarum scilicet interstitio divinitus à progressibus ulterioribus seclusum atque prohibitum. Quomodo ergò Daniæ totam, cuius partem tantum tenuit, & Noruegiæ, quam nunquam ingredi tentavit, tributarias Imperio fecerit? Neque verò ut in Danos bellum moveret Imperatori illi v. l. prætextus saltem in regni iura fuit: sed sola & unica causa cædes & deletio Marchionis Slesvicensis & Saxoniarum coloniarum, quam nuper Anno 938 Henricus Auceps ad impediendas continuas Danorum in Saxoniam excursionem constituit. Nec Imperatori iuris Cimbria diu mansit. Nam reversus à Sueciæ Halardus, deletæ Imperatorii exercitus parte, *refle Sax. Gramm.* provinciam regno vi ablatam, vi restituit. Denique in locum Ottonis I. subrogato Ottone II. Haraldus iniuriæ ulcisci volens, totam Saxoniam vastavit, tandemque cum novo Imperatore aquis conditionibus in eam regno transiit. Quæ omnia toto cælo à subiectionis cultu & demissione distant. Quæ de re, videatur, unus instar omnium *Cl. Pont. in vita Harald. Reg.*

Alterum subjugationis Daniæ argumentum à diademate regio, Regi Danorum à Fridrico I. concessio, peritum, refellit fictitium Petri nomen, quod nescio cui tandem homini regio titulo imponitur. Cum tamen inter Septem Daniæ Reges 104. numero, ne nullis quidem hoc nomine appellatus invenitur. Ulteriorem Cithonologiam perpurgetur, quæ Daniæ antiquitas Regni quippe & ante multos secula fuisse, ex continua & non interrupta Regum serie demonstrari potest. hinc primum Regem, Gentisque & nominis auctorem, Christo Dn. N. trecentis annis priorem fuisse nonnulli hæc obscuris fundamentis faciunt testatam. vid. *Sax. Cl. Pont. in Chorog. Daniæ descr.* ubi & satis argute id refellit.

Instat III. ad comitia Imperii vocatum Valdemarum Regem, cum Absolone Archiepiscopo comparuisse. At quæ virtute consequentiæ argumentum subiectionis, maxime si rei gestæ historia rerum peritis introspectatur, hinc extulit? Ita autem

res habet. Otto inter Alexandrū & Octavianum, quiambo sedem Pontificalem ambibant schismate, divisa autem & Europa fuit, illum Gallis, hunc Germanis succolentibus. Fridericus Barbarossa ut malo obviam irat. & ut eō melius ambitiosa hē Pontificum dissensiones componi possent inter alios, Gallie puta & Hungariae Reges. *Helmo. l. 1. Chron. Slavon. c. 91.* Regem Valdemarū summi tum nominis principem amice invitat. *Cl. Pont. in vita Valdem.* rogans vellet conventui Mediomatrici indicto interesse, ratus horum & auctoritatem & sententias plurimū allaturas momenti ad sedanda hęc schismata, Valdemato ultra in prāmium molestiarū unam ex Italia provinciis, cum Vandalia totius praefectura offerens. Tūm verō officio regio nihil magis convenire credens Valde marus, comparuit; rogatus nō citatus, religione non officio adductus: non ut vasallus, sed more regio, tanto Principum & patallarum comitatu, ut numerofo hominum affluxu ubique perterrefacti incolae locorum, per quae transiret, diffugerent. Enimverō cūm Anno 1166. quadriennium post, Dani iterum ad comitia vocarentur, jurium suorum memores, sulte e se noluerunt, *fatente ipso Doctiss. Dn. Limn. loco cit.*

Quinimō cūm Anno 1184. Imperator Fridericus Reges Daniae Imperio innectere conaretur, tale ab Absolone Antistite responsum libertate Danica dignum tulit: Caesari Canutoque Regi aequum regnandi jus esse, nec minore libertate hunc Danici regni, quā illum Imperii Romani gubernacula tenere. Eo enim hactenus fuere ingenio Dani, fatente *Goldasto cum Sceppero nostro tom. 3. consl. in epist. dedicat.* ut liberi fuerint amici, coacti autem protinus de vindictis secundum libertatem circumspererint, & in amicitia leoninā acquiescere, hautquaquam potuerint, in cuius sententia subsistere & brevitatis, ex instituto praesentis Collegij Studiosus, plura pro assarendā antiquā Regni Daniae libertate hac vice adferre super sedeo.

I I.

Eadem vanitate, sed majori impudentiā laceffivit, sacratissimos Friderici II. manes, Autor, vel potius compilerator, libri cui titulus *Les Etats Empires & principaultez du monde*, &c. hē-
luatio-

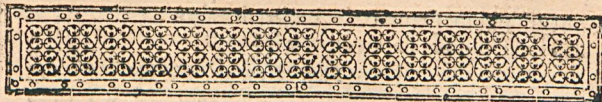
Corollarium III.

luationes tam familiares moderatissimo Principi faciens, ut ferribus etiam epulis efferri ipsum contigerit. Tametsi verò non ita malè cum humano genere agatur, ut metueretanti Principes debeant, ne aliquid gloriose ipsorum memoriæ & Majestati per huiusmodi Orbilium affantias & efficitas somnias decedat: quicquid tandem vel sacrilega mens, vel fascinatus odio religionis impetus istis dicitur. Mõnere tamen incautos lectores volui, ut fidem potius habeant gravissimo populari istius lavernionis & verè Augusto Historico Thuano, qui de moribus & excellenti Principis breve sed verissimum hoc elogium *lib. 89. Hist. p. m. 264.* reliquit. Ibi: Anno 1588. prid. Non. Apr. Ande:soz in Selandia Fredericus II. Daniæ Rex, Princeps magni animi ac sinceri iudicii decessit, &c. cui addi potest superponendi loco, quod Guicciardinus homo Italus, ac religionis puræ non minus quàm hic infestus; sed virtutis æstimator melior & æquior in libro inscripto *Dei & facti gravi, &c.* Regem hunc p. mem. nominat *Principe molto humano, savio, e di gran valore, & di gran governo.* Ac de propria sua scientia illud adijcit: *Si fa prudentemente non solo riverire ma anco amare sommamente da' sui popoli e da ognuno.*

III.

Ac cùm in Sereniss. Daniæ Reges injuriis esse non dubitaverit impostor: non mirũ, si & nationi sit iniquior ve'bis (æqq. *Soubz lay les Danois sont devenus non seulement plus obstinez en l'erreur de Luther, mais encores se sont adonnez a l'armagique, plus qu'aux bonnes lettres.* Utrumq; contra rationem experientiaq; ac planè sine fronte. Abrogatã n. superstitionis Magiæ matre ac productrice Evangelii lux tenebras hæcæ & Satanæ nebulas ferre nõ potuit. Quod si illa concludendi ratio necessaria est, quid fiet de ipsius autoris illius factis quæ incantationibus & vetitis artibus infamia esse, ne ipse quidè negaverit, si vel monumẽta memoria (quid n. superioris ætatis exemplo accersamus) *Catharinæ matris, vel historiarum tragicarum Syllogen, vel univ. sum Thuani ssystema,* atque infinita alia populorum suorum testimonia non diffitebitur. Bonæ autè litteræ postillatam à Beato Luthero veræ religionis lucem ea sumferunt incrementa, ut virorum arte & Marte illustrium catalogus nulli retròdati inferior sit. *Vid. Clar. Pont. in citat. Chorogr. Dan. descript.*

SELE-

*Danica Nobilitatis ornamento
singulari,*

DN. OTTONI KRAGK,
LITERARUM ET EQUESTRIUM
VIRTUTUM CULTORI MAXIME

claro & industrio, Fautori meo &
Amico venerando;

DE JURISDICTIONE

*In Academia Argentinenſi publicè & feliciter
diſputanti.*

ET mea Nobilitas animum quibus artibus olim,
Et quibus ornavit fructibus ingenium.
Et quas virtutes pulchris exercuit ausis,
Unde suum cæli ferret ad astra caput.

Quas tamen hoc major scæde pars respuit ævo,
Et celsa indignas nobilitate crepat.
Has tua prosequitur mens & veneratur & ardet,

OTTO vetus veræ nobilitatis honos!
Quando soles doctis vigil impalescere chartis,
Ingenuasq; Deas juraq; sancta sequi;
Publica nunc etiam conscendere rostra cathedræ,
Et specimen cultus edere grande tui.

O bene! sic virus, sic illa inamabile cœnum,
Et generis maculas exitiumq; bibit.

Tu vero nectar bibis atque beata Deorum
Pocula, tu vitæ non pereuntis opes.

E Fortu-

Fortunet sumptos summus tibi Jupiter haustus,
Et velit hoc possis ebrius esse merito!

Faustæ acclamationis ergo scripsi.

M. Samuel Glonerus P. Laur. &
Poët. in Gymn. Præs.

OTHO CRAGIUS.

ὄτα γγ.

RUS HOC AGITO.

CRAGI, Palladiæ decus immortale Coronæ;
Parris amor; Matris gloria; Gentis honos.
Quam vellem, Themidos ceu Tu, secreta revolvis;
Ceu solvis doctâ lemmata nexa fide;
Sic mihi jus, mihi fas, facili, discante Minervâ
Promptius in laudes ire redire tuas!
Gratater meritum Virtutis & Artis honorem:
Gratater Patriæ spemque fidemque tuæ.
NICOLEOSq; Parens, & Avunculus HÖGIUS, illud
Nôisset; vir patrio magnus uterq; soló:
NICOLEOS Cimbrû venerandus, juris & æqui
Arbiter; & Regi charus; & ille gregi.
HÖGRUS Aonidum fautor, Justiq; patronus;
Dux Charitum; Regni gloria; Regis amor.
Sed mihi, qui quondam patrius; peregrinus Apollo est.
Nec venit ad votum prompta Camæna meum.
Res tamen ipsa canit: quam non-invita sequuntur
Verba. Tuum felix nomen in omen abit.
Nomen pono. AGITO RUS HOC, Anagramma, reponit.
Ruscolis. HOC AGITAS, Jus Themidemq; colis.
HOC opus; hic labor est. Colis HOC: celerisq; vicissim.
HOC AGIS: hinc oneris stat Tibi fructus Honos.
Itala Te tenuit tellus: Te Gallus amavit:
Utq; Brito voluit; sic quoque Belga suum.

Nec

Nec fatis illuderat: post vota benigna *Monarchæ*,
 Miratur genium *Teutonæ* ora tuum.
Res loquitur, dum res loqueris. Germania laudat
Virag, MATTHÆUS testis; & ipse TABOR.
CIMBRIA præclaro tet felicissima partu!
NICOLEOS Nati nomine Victor ovet!
Hôgi de digno sint gaudia Justa Nepote,
Quem Pallas fovit: cui favet alma Themis!
CRAGI, Nobilium spes haud infida Parentum,
Hoc Rus, Ius, AGITO: mox Tibi fructus erit.
Fructus Honos oneris. Pergas feliciter opto:
Sintq; tuz Genti commoda mille! Vale.

Ad Insignia Gentilitia Nobiliss.

Kraghe eidóδιου.

T Res Tibi Cornices campo pinguntur in albo:
 Candoris ac Vivacitatis Symbolo.
O vigeat superetq; precor ter-Nobile Stemma
 Felicis hoc Vivacitatis omine!

Sic vovet; optat
 IN HIS COR SINE FRAUDE:
 id quod
 Genere, Virtute ac Eruditione solidâ
 Nobilissimo Dn. Fautori
 quævis ad gratâ paratum
 Cum voto *πρόνοις εύρυχίως καί εύπράξιως*
 L.M.Q. offerebat, suiq; memoriam
 commendabat.

JOHANNES FRIDERICVS Fl. Holsatus.
Philosoph. M. & Poëta L. C. Nobil. Beck
hactenus Inspector, Argentiná abiturians.

E 2 Nobil-

In honorem Nobilissimi undequaque orna-
tissimi Domini Otthonis Krag commensalis sui
plurimum honorandi.

O *Thones video presentes; praeses at ipse
Nescio quis fuerit, dic mihi praeses eris.
Ambo respondent doctum, quis doctior Otto
Nescio quis fuerit, qui sciet, Ottho fiet.*

Johan. Philipp. Schragmüller
Mospace Palatinus.

Nobilissimo Domino Cragio.

D *Elitias Charites Te dicunt, Phœbus amorem:
Te Musæ florem, te pietasq; jubat.
Corclum te virtus, Peitho te dicit honorem:
Et solem Aonius te veneratur apex.
Verùm te Sponsum jamjam Themis aurea dicit,
Lemmata & hæc dotem gaudet habere suam.*

Johan. Henricus Schill.

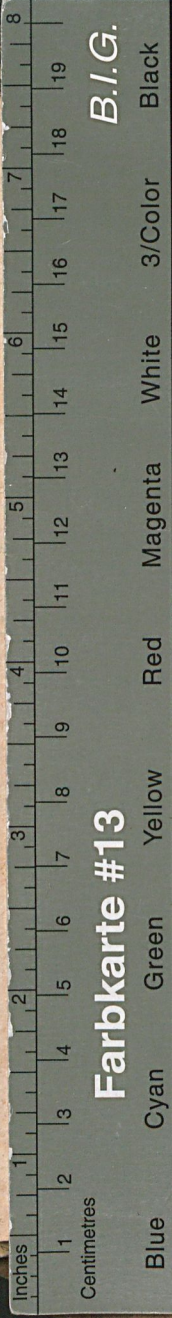
FINIS.

X 2615926

V. 17

B.I.G.

Farbkarte #13

LECTARVM
RIS QVÆ
STIONUM

67.

34

1636, 4.

ioiorem Paratitlorum Wefenbecii in-
tellectum directarum
DISPUTATIO II.

SUB PRÆSIDIO
xcellentiffimi, Consultiffimi, Clariffimi,
ANNIS OTTONIS TABORIS,
emque in Florentiffima inclytæ Reipubl. Ar.
fis Univerfitate Profefloris Publici, Fautoris ac
eptoris fui æviterno obfervantiæ, amoris ac
honoris cultu profequendi,

RESPONDENTE
NE KRAGHE NOB. DANO.

In auditorio ICTorum
Menfe Decembri
Die horis antemeridianis
INSTITUTA.

RGENTORATI,
Typis heredum Pauli Ledertz.

ANNO

M. DC. XXXVI.